

Ten Oosten van Aarle-Rixtel ligt Siberië

Als Duitsland in 1940 Nederland bezet, is **Johan Wigmans** uit **Aarle-Rixtel** zeventien jaar. Hij meldt zich korte tijd later aan voor dienst bij de Duitse Luftwaffe. Later verklaart hij dat hij hoopte op die manier naar Engeland te ontkomen om zich bij de Geallieerden aan te sluiten.

Veroordeeld tot 10 jaar dwangarbeid

Zijn plan mislukt als hij in juni 1942 naar het Oostfront wordt gezonden. Vierentwintig dagen na zijn aankomst aan het front deserteert Wigmans. Hij zoekt toevlucht achter de Russische linies, waar hij vraagt of hij naar Londen kan worden overgebracht. Maar het Russische leger verdenkt Wigmans van spionage. Hij wordt gearresteerd en veroordeeld tot tien jaar dwangarbeid in verschillende Russische Goelag-strafkampen in Centraal-Azië en Siberië.

Dankgebed na terugkeer

Na ruim zes jaar strafkampen keerde Johan in Nederland terug. Zijn missaal was het enige dat de avonturen had overleefd. Wel waren er bladzijden uit gescheurd, om grassigaretten van te rollen. Na terugkeer bezocht Johan de Sint-Jan in Den Bosch, waar hij naar verluidt snikkend voor het beeld van de Zoete Lieve Vrouw neerviel. **(Het STILLEVEN laat dit moment zien.)**

Johan schrijft zijn ervaringen op

Hij gaat een half jaar in retraite in trappistenklooster Achelse Kluis. Daar schrijft hij in 1952 zijn ervaringen op in het boek 'Ik Was Een Der Miljoenen', met de ondertitel '3650 Dagen in Rusland en Siberië'. Ook geeft hij lezingen over zijn tijd in de Russische strafkampen.

Dilemma / discussie

Het verhaal van Johan wordt door sommigen met scepsis ontvangen. Zo schrijft een journalist van de Telegraaf in 1956: "Het kan zo zijn dat hij met zijn 17 jaar zo naïef was werkelijk te geloven naar de Engelsen te kunnen overlopen. Het kan ook zijn dat hij een doodgewone fascist was. Het waarschijnlijkst lijkt mij echter, dat hij een jongeman was die een beetje avontuur zocht."

→ **Was Johan een jongeman die avontuur zocht? Of zocht het avontuur hem?**

Op sommige vragen volgt eeuwige stilte. In 2014 is Johan Wigmans overleden.

STILLEVEN

Sleutelscènes uit 75 persoonlijke Brabantse oorlogsverhalen, verbeeld in miniatuurvorm.